

1928. április 7.

a zsidó gyében.

meste-
ujabb
tei

könyvosztályában
tenberg

136
146
146
122
122

476
nyvek legujabb
90 oldal)
gus . . . 55
amis . . . 55
autó . . . 55
etés . . . 55
ingo . . . 55
olója . . . 55
ris . . . 55

nyttár

boldog- . . . 64
n . . . 64
relme . . . 64
Régi . . . 64
rok . . . 64
blók . . . 64
s fénykép . . . 64

10 lejért

osztálya olvasó
rtja.
uszar (regény).
Viszontlátásra

n (szinmű).
Pont des Arts
s rabbi (zsidó
idő törz megif-
ethanyu kiáltás,
rkettő — négy
a láthatáron,
j (portó külön).
nyvosztályában.

ERNEK

kséglet a
VV!

lya az alább
nija:

III-III. köt. 459
748
238
a szeretőm 136
től . . . 136
170
nemzedék . 170
840

Kelet
ában.

t

KIADÓHIVATAL TELEFON: 9-77

Str. Baron L. Pop 1^a

SZERKESZTŐSÉG TELEFO

Ejelli telefon

3181

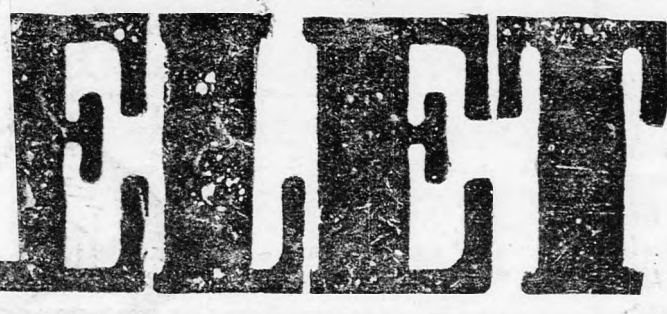
Dr. Ramasetter Róbert
I. Disztér 2. II. 8. Budapest



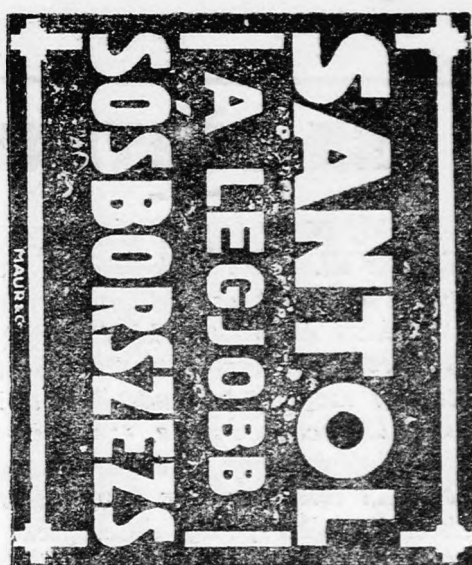
1928. április 11. Szerda

* 5688 Niszán 21 *

Cenzurat: Suclu



ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP



A francia kötvénytulajdonosok aranyban követelik a román hadiadósságok visszafizetését

Badulescu államtitkár vezetésével bizottság utazott Párisba a kérdés megoldására

(Bucuresti-Bukarest, április 10. Az Új Kelet tud.) Az „Adeverul” értesülése szerint Franciaország és Románia között még mindig folynak a tárgyalások bizonyos háború előtti adósságok rendezése ügyében. Ugy látszik, hogy a francia kormány ezeknek az adósságoknak szabályozását egész pénzügyi helyzetünk végleges rendezése conditio sine qua-

non-jának tekinti. A francia kormány javaslataira kormányunk ellenjavaslatot tett.

Az ellenjavaslatot egy bizottság fogja Párisban átnyújtani, amelyet a pénzügyminiszter küldött ki a francia kézben levő háború előtti román járadékpapírok ügyének tanulmányozására. A franciák

ugyanis aranyban kérik a fizetést, nem pedig, mint eddig, papírfrankban. A francia kormány támogatja ezt a követelést. A bizottság Badulescu Victor pénzügyi államtitkár vezetésével működik. Valószínűleg Victor Antonescu kap megbízást arra, hogy ebben az ügyben Párisban tárgyaljon.

**SPORT-
szaküzlet**

Sparta

Cluj, Calea Victoriei 5.
Telefon 10-30.

Országos választék. — Kifogyókéig Engyem

A magyar bíróság Windischgrätz amnesztizáljával is foglalkozni fog. Budapest, április 10. A közönség körében nagy feltűnést keltett, hogy Nádossy szabadlábrahelyezésevel egyidejűleg a frank-per másik súlyosan elhárítja. Windischgrätz herceg nem részesült kegyelemben. Az „Est” értesülése szerint, a bíróság még nem foglalkozott Windischgrätz amnesztizálásának ügyével. Az amnesztia-rendelet értelmében azonban három hónapon belül dönteni kell az amnesztizálás iránt. A bíróság ezen időn belül feltehetően foglalkozni fog Windischgrätz amnesztizálásával is.

Óriási kommunista összekülvést lepleztek le Japánban

Tokió, április 10. Japánban óriási kommunista összekülvést lepleztek le, mely a császárt élete ellen irányult. A rendőrség összesen 1013 agitátort tartóztatott le. Az összekülvés szálai Moszkvába vezetnek. A nyomozás folyamán bebizonyult, hogy a legutóbbi választásokkor a baloldali jelölteket Moszkvából pénzelték. A japán belügyekbe való ezen beavatkozás az egész országban óriási megbotránkozást váltott ki. Az összekülvés szálainak teljes felderítésére az eljárás erélyesen megindult.

Befejezéshez közelednek a cseh-orosz tárgyalások

Prága, április 10. A Csehszlovákia és Szovjetország között megindult kereskedelmi tárgyalások ismét megkezdődtek és már befejezésük felé közelednek. A döntő ülések Prágában lesznek. A cseh lapok által részletegesen közölt megállapodásoknak főpontja egy konzuláris szerződés, amely magában foglalja a két ország alattvalóinak letelepedési jogait. Prága az export állandó árak számára a legnagyobb vámkedvezményt követeli. Ezen a ponton még nincs közös megállapodás. Szó van továbbá az áru-tranzitáról, amely bizonyos mértékben befejezett dolog mindkét részről. A csehek a német-orosz kereskedelmi szerződés mintájára akarják megkötöni megállapodásukat, míg az oroszok a norvég-orosz megállapodást javasolják. Hír szerint szóban forog a megbeszélések kapcsán Oroszországnak Csehszlovákia által való elismertetése is. Annyi bizonyos, azonban, hogy ezek a tárgyalások a gazdasági tanácskozásokra semmiféle befolyással nem lesznek.

Zalesky lengyel külügyminiszter egy új európai blokknak akarja Mussolinit megnyerni

Lengyelország az egyes államok integritását követeli — mondja Zaleski. Riasztó hírek Oroszország háborús szándékairól

Páris, április 10. A „Pax” című lap biztos forrásra hivatkozva eikket közli. Oroszország állítólagos hadiszándékairól. A lap szerint Lengyelországgal szemben már minden háborús előkészület megkezdődött és csak a hírbetű orosz közlekedési problémák várnak még megoldásra.

Lengyelországot nem érdekli a kisantant-államok integritása.

Bucuresti-Bukarest, április 10. Zalesky lengyel külügyminiszter római útja előtt fogadta a „Rador” munkatársát és a következő nyilatkozatot tette előtte:

— Lengyelország és a kisantant viszonya továbbra is változatlanul jó. Lengyelország és Románia kapcsolatai szövetségi szerződésen alapulnak, amely a lengyel-francia szövetségi szerződéssel együtt Varsó külpolitikájának tengelyét képezi. A közvélemény e tekintetben egységes és a közvélemény elnöke a parlament megnyitáskor tartott beszédében szintén Franciaországról és Romániáról emlekezett meg, mint szövetségeseiről. Lengyelország ugyanúgy, mint a kisantant, szintén a béke fenntartását és az egyes államok integritását követeli a békeszerződések respektálása alapján.

— A kisantantnak van egy külön célja is, — folytatja Zalesky — egy bizonyos szerződés legszigorúbb betartása. A trianoni szerződés ez, melyben Lengyelország nincs közvetlenül érintve. Azonban ez a szerződés is hozzátartozik a lengyel külpolitikának a békeszerződések respektálására kívánó általános irányához. Arra a kérdésre, hogy mi igaz a legutóbbi napokban több lapban napvilágot látott hírekből, amely szerint ő olyan kijelentést tett volna, hogy a kisantant államainak integritása nem érdekli Lengyelországot, kijelentette, hogy ilyeneket ő sohasem mondott.

Ez Lengyelország részéről abszurdum is volna.

Arra a kérdésre, miért utazik Rómába, Zaleski kijelentette, hogy két éve nem találkozott Mussolinival, ak fűlságosan el van foglalva és nem jöhetett Gentbe. Ezért szívesen ragadta meg az alkalmat, hogy az olasz kormány meghívására Rómába menjen, ahol reméli, hogy Olaszország és Lengyelország barátságos viszonyát továbbra is megújíthatja.

Zaleski római útjával áll hírről hírről kapcsolatban Davila varsói román kövvel Bukarestbe érkezése is. Politikai körökben határozottan állítják, hogy ez a látogatás a lengyel külügyminiszter római útja miatt vált szükségessé.

Az összes lapok élénken kommentálják Zaleskinek a „Rador” számára adott

interjúját és rámutatnak ennek fontosságára a lengyel külügyminiszter római útja előtt. A nyilatkozatot válasznak tekintik Mussolini revizionista kijelentéseire.

Bucuresti-Bukarest, április 10. Stelion Popescu igazságügyminiszter tegnap este külföldre utazott. Husvét után Lupu népjóléti miniszter Londonba utazik, hogy az angol politikai köröket a román politikai helyzetről informálja.

Több külföldi hírügynökség szerint Titulescu értesítette a kormányt, hogy le akar mondani. Illetékes helyről nyert felhatalmazás alapján a „Rador” ezt a hírt megcáfolja és maga Titulescu is cáfolatot adott ki a „Rador” genfi tudósítója útján. A külügyminiszter egészsége már majdnem teljesen helyreállt, úgy hogy a kíséretében volt Frumusanu bukaresti orvos már hazai is utazott. Valószínű, hogy Titulescu husvét után visszaérkezik az országba.

Lázadás Venezuela fővárosában

Newyork, április 10. Venezuela fővárosában, Caracasban a múlt hét szombatján lázadás tört ki. Az egyik laktanya legénysége lemondta a tiszteket, valamint a helyőrség parancsnokát, azután megszállta a másik laktanyát, melynek legénysége szintén csatlakozott a lázadókhoz. A kormánynak véres harcok árán sikerült csak a vidéki városokból hozott segítséggel leverni a lázadást, melyet mint utólag kiderült, fiatal diákok szerveztek meg.

Végleg detronizálták Törökországban a mohamedán vallást

Angora, április 10. A török parlament az egyház és az állam szétválasztásának törvényjavaslatával kapcsolatban végleg detronizálta a mohamedán vallást. A kamara többsége úgy döntött, hogy érvényteleníti a törvénykönyvnek azt a szakaszát, amely a mohamedán vallást államvallásnak tünteti fel. A mohamedán vallás detronizálásával egyidejűleg a hivatalos eskü-forma is megváltozik. Az esküt tevők ezután nem vallásra való esküvéllel tesznek bizonyosságot vallomásuk igaz voltáról, hanem becsületzavukra fogják fogadni, hogy igazat vallottak, vagy hűségesek lesznek fogadalmukhoz.

EZ TÖRTÉNT

A FÖSZOLGABIRÓ ÜZLETE. Azon városok ill. zsidó hitközségek közé, melyeket a múlt században a város telebésekkel és irástudókkal epithetonnal megtisztítottak, tartozott O-Buda is. Élt ott egy szegény talmudtudós, aki éjjel-nappal buvárkodott a szent iratok között. Volt felesége és egynehány gyermeke, akik természetesen rongyosan jártak, éheztek, télen pedig dideregtek. Amíg volt mit elzúlogosítani, vagy eladni, csak hallgatott az asszony, de amikor aztán már nem volt semmi a háznál, kitért belőle a türelmetlenség és elégedetlenség. „Egész nap bujod a szent könyveket s semmi hasznod nincs belőle — panaszkodott. — Nézd, milyen rongyosan járunk, milyen kiéhezett arcazatjaink vannak, emberek közé nem mehetünk. Bizony, irhatnál az Uristennek egy levelet, hogy hűséges és ernyedetlen szorgalmadat jutalmazza meg néhány forinttal, hogy egy kicsit kiruházkodjunk s embereket ábrázoljunk.”

Addig hajtogatta ilyen és hasonló mondatokat, amíg a férje részántra magát a levél megírására. Lebélyegezte, aztán kiment a város határára, ott az ég felé hajította a levelet, megfordult s háza ment, nem törődve a levél sorsával. Egy órával később arra hajlat az óbudai főszo-
lgabíró, megpillant a földön egy levelet, megállítja a kocsi s felveszi a levelet, felbontja, de elolvasni nem tudja a héber betűkkel írt levelet. Eggett a kíváncsiságtól s úgy hogy hazaközvetített, elmenesztette a hajdúját, hogy magához keresse az óbudai főrabbit, akinek, miután nála pontosan megjelent, felemelt a talált levelet. Kérve őt, hogy világosítsa fel a levél tartalmát.

A rabbi elolvassa a levelet s mosolyogva nyújtja vissza a főszo-
lgabírónak, miközben elmondja a levél tartalmát. Egy helybeli szegény talmudtudós támogatást kér az Uristentől, egyben megmondja a főszo-
lgabírónak az uccát és házszámát, melyben az illető lakik.

A főszo-
lgabíró megkérte a rabbi szívességét, boesánatot kért a farsangért s miután biztosította, hogy ő majd elintézi a dolgot, nyomban küldött a kérdéses szegény ember lakására s magához kéréte.

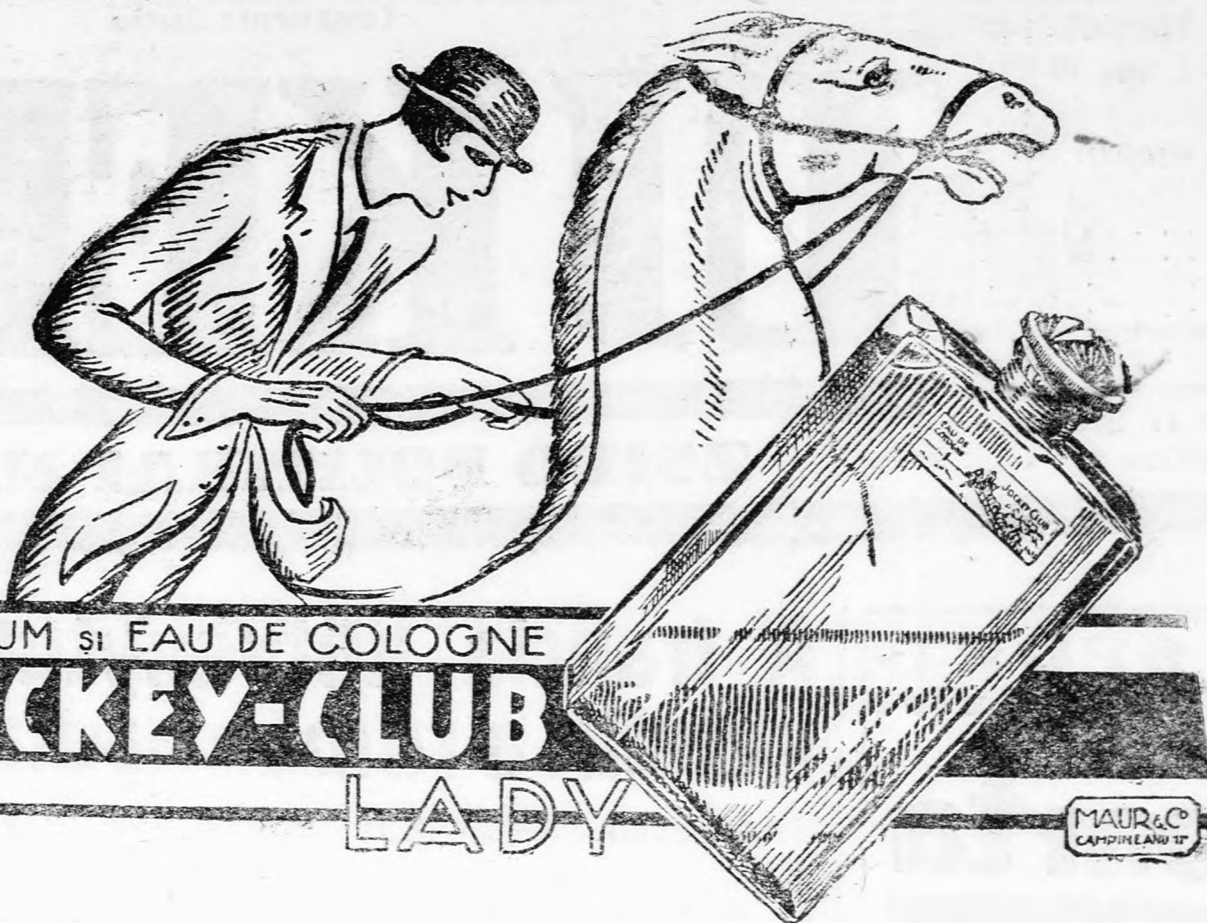
Néhány perc múlva a tudós reszketve állott a főszo-
lgabíró előtt. A főszo-
lgabíró tudta vele, hogy az ő levélre az Uristen a választ hozza (a főszo-
lgabíróhoz) küldte s neki (a szegény tudósnak) 50 frtot küldött kérésre teljesítésében, melyet ezennel átad. A szegény tudós örövendve ment haza, otthon pedig megmondta a reszketve várakozó családnak, hogy a főszo-
lgabíró miért hívatta őt, mire a felesége egy kézzelgintéssel csak annyit jegyzett meg:

„Régi dolog, hogy te nagy szemlélő vagy. Ki tudja, mennyi révácha van a főszo-
lgabírónak ennél az üzletnél.”

Z. B. (Cluj).

A DRÁGA FÖKÖTŐ. A vágyhelyi (Nové-Mesztó) rabbi, Deutsch Dávid, egy-
aránt híres volt a főszo-
lgabíró, ritka jó-
témekességéről s talpraesett gondolkodásáról. Egy ízben betoppau hozzá egy vidéki ké-
regető és épen pünetek déltében, aki hoz-
ományra gyűjtött a leánya részére. A
rabbi kinyitja a szekrényt, mivel pedig
pénzt nem talált benne, kivette a rebe-
cence ezüstcsillagú szombati főkötőjét és
odaadta a szegénynek. Délután a papné
fel akarta öltetni szombati ruháit, de
hüba kereste ezüstcsillagú főkötőjét. Ak-
kor észbe jutott a rabbinak, hogy ő azt
bizony odaadta annak a szegény ember-
nek, aki ma déltben itt jár.

— Soma Jiszroell! — kiáltja a papné,
500 forintba került ez a főkötő. A rabbi
azonnal behívja magához házi böcherét,
akinek meghagyja, hogy menjen vala-
melyik vendégfogadóba s ha megtalálja
azt az idegent, akinek ő ma déltben egy
ezüstcsillagú főkötőt adott, hozza rögtön
ide. A rabbiné már előre örvendett, hogy



PARFUM SI EAU DE COLOGNE

JOCKEY-CLUB

LADY

MAUR & C^o
LAMPRELAU 17

néhány perc múlva az értékes főkötő uj-
ra birtokában lesz. (Akkoriban nagyon
díctások voltak az ezüstcsillagú főkötők
Sternhaube v. Sternbüchel-nek hívják).
De mennyire eszalódott a rebeccát! Mert
mikor pár perc múlva csakugyan visz-
szatért a házi böcher a keresett férfi ki-
sértében, a rabbi a következő szavakkal
fogadta:

— Maga ma déltben itt volt nálam,
„Hachnosasz Kádó” dolgában, én pedig
egy ezüstcsillagú főkötőt adtam mago-
nak. Figyelmeztetem, ha ezt a főkötőt el-
akarná adni, 500 frtnál ne adja olcsó-
ban, mert ennyi az ára.

Mond s marad nyugodtan!

Z. B. (Cluj)

NEM TESZ SEMMIT. A sadchen
menyasszonyt ajánl egy fiatalembernek.

— Van egy leány az Ön számára, kitű-
nő családból való, csak egy hibája van:
Nincsen pénze.

— Nem tesz semmit — mondja a fiatal
ember.

— De még egy kis bibije van a dolog-
nak. A fiatal hölgy nem jól hall az egyik
fülére.

— Nem tesz semmit.

— Ha már ennyire vagyunk, be kell
vallanom, egy kicsit sajtút.

— Az sem számít.

— És még egy kis hiba. Van egy kis,
de egészen kicsi puppa.

— Ez meg épenséggel nem tesz sem-
mit.

Csodálkozva kérdi a sadchen:

— Nagyon kíváncsi lennék, miért nem
jelent semmit ez magánál.

— Miért jelentsem? Hiszen úgysem
akarok házasodni.

HA A VÖLEGÉNY NAGYZOL. Egy
nagyító fiatalember háztűznézőbe ment
sadchenjával. A sadchen, aki ismerte a
fiúnak természetét, így szólt hozzá:

— Ide hallgass. Tudom, neked az a
szokásod, hogy szeretsz lódiári. Bútos
vagyok benne, hogy a menyasszony há-
zában olyanokat fogsz mondani, ami so-
ha meg nem történt. Ha észreveszem,

hogy tévedned kell, akkor azonnal a
habátujjadat, ez azt fogja jelenteni, hogy
most már vonul vissza a nagyzsokkál.

A fiatalember szívesen belement a meg-
állapodásba. Amikor a menyasszony há-
zába értek, már egy nagy társaság ta-
laltak ott. Rokokok, ismerősök, vendé-
gek jöttek a völegényjelölt tiszteletére.
Nagy örömmel és üdvözlésekkel fogad-
ták. A völegény beszélget, természetesen
először néhány viccet és a dolgok egé-
szben rendben mennek. A sadchen fi-
gyel és meg van elégedve. Azonban vé-
gül a völegényből mégis kitört a nagy-
zolás és elkezdte:

— Van egy nagybátyám, roppant gaz-
dag ember. Annak a házában van egy
szoba, amely nem kevesebb, mint há-
romszáz méter hosszú...

A sadchen kétségbeesetten megrántol-
ta a kabátja utját. A fiatalember most
már az instrukcióhoz tartotta magát és
így folytatta:

A szoba azonban mindössze félmé-
ter széles...

Beszélgetés a 60 esztendő Maxim Gorkijjal

„Ha a háboru valóban egy nagy eszme elérésének kiinduló
pontja, talán üdvösebb, mint a béke“

Oroszországban az elmúlt napokban
ünnepelték hivatalosan Gorkij 60-ik szü-
letésnapját és ugyanakkor irodalmi mű-
ködésének 35 esztendő jubileumát. De
Gorkij nem vesz részt az ünnepségeken.
Sorrentóban marad, az ő csendes vil-
lájában, „Serra Capriola”-ban. Meglehe-
tő nehéz most hozzá bejutni. Mert úgy
az interjúelőltől, mint pedig az élet
prózájától megvédi őt Budberg bárónő,
egy emigráns orosz nő, aki a bolsevik
forradalom alatt rengetes körülmények
között özvegyé lett és különös iróniája-
képpen a sorsnak épen Gorkijt, a régi
nagy forradalmárt ápolja és megháló
szeretettel veszi körül. Egyik római lap,
a „Stampa” a következő interjúról szá-
mol be:

— Beszélgetésben tulnyomó az anek-
dótázás. Egy nap, beszél példátul Gorkij,
még a cári időkben, mint csavargó le-
tartóztatták. Egy rendőrtisztviselő, amint
a nevét hallotta, letöltő-félpig végignézett
rajta, azán így szól: Valóban Maxim
Gorkij vagy te? Egy olyan csavargó,
mint amilyen te vagy, könnyen írhat
olyan történeteket, mint amilyeneket te
írsz. Mégis szép lehet az, írónak lenni.
No jó, szabad vagy, egy feltétel mellett,
ha részemre egy történetet írsz. — Gor-
kij erre egy kis elbeszélést írt, amely
után tényleg szabadlábra helyezték. A
rendőrtisztviselő betartotta szavát. De né-

hány hét múlva Gorkij egy újságban lát-
ta viszont az írását, amely alatt a rend-
őrtisztviselő neve állott.

Politikáról nem akar Gorkij beszélni.
1921 óta egészsége miatt távol van Orosz-
országtól és a helyzetet csak az újságok-
ból ismeri. Amerikába és Angliába akart
utazni, de egészsége miatt erről is le kel-
lett mondania. Anélkül, hogy politikál-
na, a háborúról és a bekérő a következő-
képen beszél Gorkij:

— Olyan az, mint a szenvedés és az
öröm, amely belevegyül az ember életé-
be. Ha a háboru valóban egy nagy eszme
elérésének kiinduló pontja, talán üdvö-
sebb, mint a béke. Az orosz-japan hábo-
ru tisztán politikai konfliktus volt, a
melynek egyedül visszamaradt nyoma a
katonák szegyeneltjesen kiontott vére. A
világháboru azonban a forradalmat hoz-
ta létre. Véleményem szerint az emberi-
ség egy háboru után nem lehet se jobb,
se rosszabb. Olyannak marad, hogyha
egyszer a kivétel állapotokon tulment
mint amilyen: sem jó, sem rossz, inkább
jó és rossz egyszerre.

Sorrentóban sokat dolgozik Gorkij.
Kora hajnalban kel fel, bezárkózik a dol-
gozószobájába és két-három óráig dolgo-
zik. Aztán szerény reggelit vesz, kis sé-
lát tesz a keriben, kiolvassa az újságo-
kat s tovább dolgozik. Egyedül, szóra-
kozás nélkül mindig komoly arccal, mo-

solygás nélkül.

Egy ízben arról a nagy munkájáról
beszelt Gorkij, amely nagyon lefogalja
s még körülbelül két esztendőig fog tar-
tani. Ez egy regény három részben s a
címe: „Negyven esztendő”. Oroszország
intellektuális életének utolsó negyven
esztendejét fogja karakterizálni. Az első
rész már be van fejezve.

A művészet összes kérdései szőbe ke-
rülnek Gorkij végtelenül lelkesedik a
színházért. Amennyire csodálja Rein-
hardt inszenáló művészetét, ép olyan
közömbösen hagyja személyileg maga az
inszenálás művészetét. Nem egyéb az —
mondja Gorkij — mint a nagy főmegek
hipnotizálása. Részére csak a színész lé-
tezik, a deszkák művésze, csak emberi

Butor

vásárlás bizalom dolga

Ha jó butort akar venni, ne sajnálja az utat

Marosvásárhelyre

(Tg.-Mures) és tekintse meg

Székely és Réti

Erdélyrészi Butorgyár Rt., hatalmas raktárait.

Bösendorfer, Stingl, Wirth, Hoffmann

zongora és pianinó

gyárak képviselői.

Hiteles egyéneknek kedvező fizetési feltételek

Matild-viz az erdélyi Giesshübler

karakter
Épen ez
kespeare
jakk-e bo
művésze
filmről
ben a r
közlede
lájta.

Azán
megy G
esztendő
vét folyt
től nem
a tavasz

— Má
kában a
gyonok
yorkból
máscicé
ban léfo
fogondn
nakideje
használa
kastásol
met ya

BU
Nep
Vás

ápr
Kere

legjo

a M
a CF
nál

Vizu

Részlet
vány k

Bucure
Braşov
Mures
Bistrita
Carei-N
Sztjka
sanmar
Oradea
mare:
v 36go



karaktereket kíván látni a színpadon. Éppen ezért közömbös azíránt, hogy Shakespeare modern kosztümben mutatják-e be, avagy nem. Minden a színész művészetétől függ, — mondja Gorkij. A filmről nincs jó véleménye. Ezzel szemben a rádióban a népek egymáshoz való közeledésének és megértésének eszköze látni.

Azán eszöndesen munkaszobájába megy Gorkij, hogy az utolsó negyven esztendő orosz életéről megkezdett művét folytassa. Közben kitekint a villajától nem messze elterülő kék tengerre s a tavaszi olasz vidékre.

— Másfélvi börtönre ítélték Amerikában a háborúban lefoglalt német vagyonok egykori főgondnokát, New-yorkból jelentik: A legfelsőbb bíróság másfélvi börtönre ítélte el a háborúban lefoglalt német vagyonok egykori főgondnokát, névszerint Müllert, aki annakidején hivatali működését arra használta fel, hogy nagyarányú sikerkassásokat kövessen el a lefoglalt német vagyonok terhére.

BUDAPESTI Nemzetközi Vásár

1928 április 28-tól május 7-ig

Kereskedőknek, gazdáknak, községeknek

legjobb bevásárlási alkalma

a MAV.-nál oda-vissza, a CFR.-nél avisszautazás-nál 50%-os utazási kedvezmény.

Vízummentes határátlépés

Részletes felvilágosítás és vásárigazolvány kapható Budapestee a Vásáriróddánál, V. Alkotmány-utca 8.

Bucaresti: M. kir. követség. — Arad, Braşov, Cernăuţi, Cluj, Deva; Târgu-Mureş: Kereskedelmi és iparkamarák. — Bistriţa: Laurentzi János bõrgyáros. — Carei-Mare: Buchta M. ksa. — Dej: Székely László fűszerkereskedő. — Dicioşu-Martin: Pekry Sándor 101. birtokos. — Oradea: Kereskedelmi Csarnok. — Satu-mare: Gyáriparosok és Munkaadók Szövetsége. — Turda: Palágyi Sándor fűszerk.

Oroszország legnagyobb gyártelepén kémkedés címén letartóztatták az összes külföldi mérnököket

MOSZKVA, április 10. Szovjetország legnagyobb nehézipari koncern-jének jugoszláv gyártelepén, a Gepu emberei kémkedés gyanúja miatt az összes külföldi vezető-mérnököket letartóztatták, éppoly, mint pár héttel ezelőtt a doneczvölgyi gyártelepek mérnökeit. Csicserin külügyi népbiztos közölte Brockdorff-Rantzau német nagykövettel, hogy e hó 17-én Moszkvában megkezdte a letartóztatott német mérnökök és ügyvédek perének tárgyalását, a legnagyobb nyilvánosság mellett.

Nagyarányu beruházások a magyar vidéki városokban és községekben

Magyarországon ma körülbelül 3500 község van, amelyeknek csak 40 százaléka van kiépített vízvezeték és átlagban 7 százaléka találunk villanytervezést. Közel 15 éve már annak, hogy a községek kulturális fejlődése kényszerű megállásra lett itéve és ez ezer: természetes, hogy a megjavult gazdasági viszonyok folytán most annál gyorsabb iramban indulnak meg a beruházási munkák. Mar most is számos oly villanyfejlesztő telep, u n elektromos körzeti távközpont építést kezdtek meg, amelyek egész országgrészek villanyárammal való ellátását célozzak. Uj gazművek létesülnek, utakat járdaikat építenek, vízvezeteket fektetnek, új felszereléssel látják el a községi tűzoltókat.

és a higiénikus intézkedések egész sorát valósítják meg. Ezekkel az egész országra kiterjedő beruházási akciókkal kapcsolatban külön közegfejlesztési csoportot létesített az eziden április 28-án megnyitott Budapesti Nemzetközi Vásár, amely csoport le fogja mutatni mindazon technikai eszközöket és szükségleteket, amelyek a vidék modern felszereléséhez szükségesek. A vásár ezen csoportja iránt a vidéki előljárosságok részéről már eddig a legnagyobb érdeklődés mutatkozik, melynek jelentőségét csak növeli az a tény, hogy a szomszédos államok területéről már eddig is több mint ezer közeg előljárossága jelentette be a csoport meglátogatására vonatkozó szándékát.

Hlinka páter autonómiát követel Szlovenszónak

PRAGA, április 10. Hlinka páter a „Szlovák” című lapban bejelenti, hogy a tót néppárt illetékes helyen indítványt nyújtott be a cseh-szlovák alkotmánytörvény módosítására, melyben követeli, hogy Szlovenszónak tót iskolákat, külön bíróságokat, pénzügyigazgatóságot és postatakarék-pénztári adjanak. Követeli továbbá, hogy a felvidékiek átmenetileg olyan alkotmányt adjanak, mint jelenleg Ruszinszónak van. Végül követeli, hogy Szlovenszón az alkotmánytörvény módosítását is külön kormányzót kapjon.

A kormány megijed a máramarosi adóleszállítástól és sietve megtelebbesztette az összes kivetések

Niculescu pénzügyi vezérfelügyelő után Mihailleanu inspektor

(Sighetul-Marmatiei-Máramarossziget április 10. Az Uj Kelet Indulójaól.) Nehány héttel ezelőtt — mint azt annak idején jelentettük — a kormány megbízásából bizottság járt Máramarosszigeten, hogy ki tudja, immár hanyadszor ismét vizsgálat tárgyává tegye a máramarosi nyomort és annak közvetlen okait. A bizottság vezetője Niculescu pénzügyminiszteri vezérfelügyelő volt, aki több előkelő bukaresti ur kíséretében inspekteiót tartott a máramarosszigeti gazdasági élet roncsai fölött. Niculescu bejelentette, hogy a kormány őszinten javítani óhajt Máramaros nyomorán és lekötélező előzetesekkel fogadta az egymásután kilincselő delegációkat és deputációkat. A különböző adozó rétegek képviselőinek már nagy jártasságuk van az ilyen kormányakciókban nagyon jól tudják, hogy mennyire őszinte ez az időnként fellobbanó felkarolási szándék és ezért csak annyit kértek az előkelő bukaresti uraktól, hogy

intenciója, hogy dolgozó polgárai boldogok és megelegedettek legyenek.

Az adókévelő bizottságok Niculescu vezérfelügyelő kijelentéseit komolyan vették és erre az évre jelentékeny enyhüléseket eszközöltek Sziget adóterhein.

Igy például a Székely Mihály elnöklété alatt működő ugynevezett speciális bizottságnak volt bátorsága 12 millió 811 ezer lejről 6 millió 435 ezer lejre redukálni a szigeti polgárság egyrészenek adóját, — azzal a megállapítással, hogy még ez az ötvenszázalékos redukció is ekvilibrista mutatóványokra fogja kényszeríteni Sziget lerongyolódott iparát és kereskedelmét.

Talán mondanunk sem kell hogy Máramarossziget öröme egészen korai és indokolatlan volt. Az adókévetések valóssággal alarmirozták a pénzügyminiszteriiumot, amely a napokban Mihailleanu felügyelőt delegálta Máramaros fővárosába, ezáltal nem a nyomor, hanem az adókévetések érdekében. Mihailleanu felügyelő valószínűleg arra való hivatkozással, hogy az állam is szegény, le-sújtóan keveset találta az ezévre kivett adók összegét és

az összes kivetések ellen 80—90 százalékos emelési fellebbezést rendelt el.

Íme, ez volna dióhéjban egy Máramaros-mentő kormányakció története, amely egy felügyelővel kezdődött, felügyelővel végződött és amelyből ismétlően a máramarosi gazdasági élet fogja a rövidebbet húzni.

Figyelem!

Minden eddigi reklám-árnál olcsóbban ajánlja tavaszi divatcikkait

SZABÓ JENŐ

divatkülönlegességek áruháza

CLUJ.

- 1 m. Opalin fehérneműre minden színben 27.—
- 1 m. Fehér szebb vászon 25.—
- 1 m. Mosó crepon 29.—
- 1 m. Fehérnemű vászon 39.—
- 1 m. Mosó delain bordűrös 48.—
- 1 m. 100 c/m. selyem minden színben . . 165.—
- 1 m. Dupla széles ruha selyem minden színben 135.—
- 1 m. Dupla széles min-tás francia grenadin 65.—
- 1 m. Francia Casha ruhákra 390.—
- 1 m. 140 c/m széles női tavaszi kabát-szövet 315.—
- 1 m. 140 c/m széles férfi öltöny szövet 315.—

Raktárra érkeztek legújabb angol és francia női tavaszi kabát-szövetek, ruha Cashák.

Függöny, ággyterítő és szőnyeg, Hencsertakarók óriási választékban.

Kérem kirakataim szives megtekintését.

Telefon 4—79 Telefon.

Zelea Codreanu diákhivei félholtra verték Bejan jasiu mérnököt, Cuza főbizalmasát

Egyre jobban kiéleződnek az ellentétek az antiszemita tábor két frakciója között

(Bucuresti-Bukarest, április 10. Az Uj Kelet tud.) Jasiuól érkező jelentések szerint a jasiu antiszemita két frakciója, a Kuzisták és a Codreanu hívei közötti ellentétek véres összecsapásban robbantak ki. Ma délelőtt tíz órakor az antiszemita diákok egy csoportja Corneliu Codreanu vezetése alatt kiment a Bejan mérnök által diákolthoz számára adományozott telekre, azzal a céllal, hogy folytassák az ottani felépítésének előmozdítását. Bejan mérnök, aki Cuza professzor egyik lelkes híve, a diákokport láttára kijötte lakásából és ávezárra szólította fel a Codreanu-párti diákokat. Szóváltás támadt közöttük és a vita annyira kiéleződött, hogy a mérnök jónak látta lakásába visszavonulni. A diákok azonban követtek a mérnököt otthonába, rítapadtak és borzalmasan összeverték a kezügyükben lévő szerszámokkal. Bejan mérnök, aki betört fejével elvesztette eszméletét, véresen terült el dolgozó szobájának padlóján, mire a támadók lábbal piportak végig rajta.

A mérnök hozzátartozói, akik rémülten néztek végig a pillanatok alatt lejátszódó véres támadást, telefonon értesítették a jasiu főügyészt és a rendőrséget. A hatóságok képviselői azonnal kiszálltak a helyszínre és megkezdték a vizsgálatot. Bejan életveszélyes állapotban kórházba szállították, ahol azonnal operációt hajtottak végre rajta. Valószínű, a mérnök elvesztte egyik szemét.

A jasiu incidens híre pillanatok alatt elterjedt a városban s óriási feltűnést keltett. A bukaresti lapok délutáni kiadásai hatalmas cikkekben számolnak be a véres incidens minden részletről, amely-

nek minden bizonnyal súlyos következményei lesznek. Az összetűzés megértéséhez tudnunk kell, hogy Bejan mérnök, a támadás áldozata, aki sokáig úgy szerepelt, mint az antiszemita mozgalom egyik mecénása, Cuza professzor legintimussab hívei közé tartozik. A mérnök megafartásával azonban az antiszemita ligának egy jelentékeny csoportja nem volt megelégedve és annak idején a Cuza-tól való elszakadás indokául azt hozták fel, hogy a mérnök jasiu mulatójában félvilági kongyokkal szórakoztatta egyezben a kongresszusra összeülő antiszemita vezetéseket.

A véres összetűzés egyik érdekes epizódja az, hogy Cuza, midőn a támadásról értesült, személyesen kérte a hatóságokat, hogy legszigorubb vizsgálatot indítsanak a mérnök támadói ellen.

Tiszta fátjol
női harisnya . lei 77
Minden divatszínben

Egész cérnafflor
női harisnya . lei 73
Minden divatszínben

SIPPOS
harisnya, kecsztyű, csipke és rövidaru üzletében, - Cluj, Calea Reg. Ferdinand 8 szám

vényjavaslatot tárgyalta, a lakók egy bizottsága jelent meg a szenátusban, hogy kérje a 32-szeres szorzószámának 20-ra való redukálását és azt, hogy azoknak a lakóknak, akik nem kerülnek az újabb meghosszabbítás kedvezménye alá, 1928 október 26-ig egy utolsó hosszabbítási terminust adjon a kormány. A deklációt azonban a rendőrség nem engedte be a szenátusba.

Felhívás!

Értesitem a t. vevőimet, hogy ort. kóser szalámigyáramat újonnan átalakítottam és így abban a helyzetben vagyok, hogy legkiválóbb minőségű szalámít, valamint az összes e szakmába vágó hentesneműeket szállíthatok naponta trissen a legolcsóbb árban. Miért is kérem szíves pártfogásukat és vagyok kiváló tisztelettel

Ifj. Pál Márton
Cluj, Piaja Mihai Viteazul 25.

INGYEN gummi-bélyegző
Barkinek, aki kb. 1000 lei értékű nyomtatványt rendel nálam, a legolcsóbb árban számítva, ingyen készítek egy szép bélyegzőt. KATZ nyomda és bélyegzőgyár, Cluj, Str. Regina Maria 37.

Ervénybe lépett az új lakbérleti törvény

Intimitások a parlamentben lezajlott lakbér-csalározásokról

(Bucuresti-Bukarest, április 10. Az Uj Kelet tud.) A „Monitorul Oficial” ma megjelent száma közli a lakástörvény végleges szövegét abban a formában, amelyben azt a szenátus megszavazta. A törvényt a régenstanács szentesítette s ezzel véget ért az a kínos és hosszú tojástané, amely a lakbérleti szerződések meghosszabbítása körül hónapokon keresztül zajlott.

A törvény végleges szövege a következő:

1. szakasz. Azok a lakbérleti szerződések, amelyek az 1927 április 16-iki törvény 3. szakaszának utolsó bekezdése értelmében 1928 április 23-án visszakerültek volna a szabad forgalomba, meghosszabbításnak még egy évvel, 1929 április 23-ig.

2. szakasz. Ebben a meghosszabbításban nem fognak részesülni a következő szerződések:

a) Azok a lakbérleti szerződések, amelyekre vonatkozólag 1928 március 20-ig végérvényes kikalkulációs végzést hoztak az 1927 április 13-iki törvény 30. szakaszának rendelkezései alapján; akár kifogást emelt a végzés ellen a lakó, akár nem.

b) Azokra a házakra vonatkozó lakbérleti szerződések, amelyeket egy 1928 március 20-át megelőző határozott dátummal béreltek ki és amelyek 1927 április 16-iki törvény rendelkezései értelmében szabad forgalomba kerültek volna vissza.

c) Azok a lakbérleti szerződések, amelyek a legutolsó meghosszabbítás kedvezményében részesültek és amelyek alapján több mint 3000 ezer lej évi alappért fizettek a fővárosban, több mint 2000 lej évi alappért a törvényhatósági városokban és több mint 800 lej évi alappért az ország többi városában.

d) A köztisztviselők és köznyugdíjasok házára vonatkozó lakbérleti szerződések, ha ezek ellen azon a címen, hogy háztulajdonosokká váltak, végérvényes kikalkulációs határozatot mondtak ki.

3. szakasz. Az e törvény értelmében meghosszabbított szerződések alapján fizetendő lakbér kiszámítása oly módon történik, hogy a régi királyságban az 1916. április 23-án fizetett lakbér veendő alapul az ország többi részeiben pedig az 1914. április 23-án fizetett lakbér.

Az alappér nagyságát minden esetben

a háztulajdonosnak kell bizonyítani.

Ha a házat nem a fentebbi időpontokban bérelték ki, úgy a lakbér kiszámításánál a telekadó-regiszterben arra az időre kimutatott tiszta jövedelmet kell alapul venni, ennek hiányában az abban az időben ugyanazon helyiségben hasonló házakért fizetett lakbért, vagy pedig választott bíróságok határozatait.

A csatló területeken a lakbér kiszámításánál a koronát egy lejnek kell számítani, a rubelt pedig 2.50 lejnek.

4. szakasz. A jelen törvény értelmében meghosszabbított szerződések lakbérre oly módon állapítandó meg, hogy az alappér 32-szeresét kell fizetni azoknál a szerződéseknel, amelyek nem haladják túl az évi 2000 lej alappért, míg a 40-szeresét kell fizetni azoknál a szerződéseknel az alappér összege 2000-tól 3000 lejig terjed.

5. szakasz. A lakbérlek az 1928 évre vonatkozó lakbérleti szerződésekben megállapított időszakokban fogják a lakbért fizetni, az áprilisi időszakra eső bér azonban 1928 április 23-ig fizethető.

6. szakasz. Az a lakbérlek, aki nem kívánja igénybe venni a jelenlegi törvény által nyújtott meghosszabbítást, köteles erről a törvény szentesítésétől számított tíz napon belül a háztulajdonost értesíteni, ellenkező esetben szerződése a jelenlegi törvény értelmében kötelező érvénytelenné nyilvánítottatik.

7. szakasz. Ervényben maradnak az 1927 április 16-iki törvény összes többi intézkedései, amelyek nem ellentétesek a jelenlegi törvénnyel.

Ez tehát a végleges formája a lakbérleti törvénynek, amely a mai nappal törvényerőre is emelkedett. Feltétlenül említésre méltó az az elkezeredett küzdelem, amelyet a képviselőházi csaták után a szenátus vívott meg, hogy az intranzigens és a szabad lakásforgalom mellett kardoskodó igazságügyminiszterrel a lakók javára enyhítéseket eszközöljön ki. A szenátorok többsége radikális módosításokat tervezett a komarában megszavazott javaslaton vegez vinni. A hangulat annyira izgatott volt, hogy az igazságügyminiszter két szenátor híve értesítette erről Bratianu Vintila miniszterelnököt, aki a képviselőházból azonnal a szenátusba autózott át, hogy az esetleges komplikációknak elejét vegye. A miniszterelnök felhívására Tony H-

escu, a szenátus alelnöke azt válaszolta Bratianu Vintilának, hogy a szenátus nem egyszerű iktató hivatal. Ilyenformán érték el, hogy a fővárosi lakásoknál 3000 lejre, a törvényhatóságok városainál pedig 2000 lejre emelték a meghosszabbítást élvező lakások alappéret.

Miközben a szenátus bizottsága a tör-

Alkalmi-vételben

megvettünk mélyen a beszerzési ár alatt, nagy tömeg divatos és jóminőségű külföldi

HARISNYÁT!

Eddig még nem létezett olcsó árakon kezdjük meg az elarusítást!

Női erős strapaharisnya	Lei	27.—
Női mellert sportnarinya	"	29.—
Női prima florharisnya	"	54.—
Női hibátlan selyemharisnya	"	76.—
Női prima fátjolharisnya	"	91.—
Férfi erős strapazockni	"	15.—
Férfi mellert sportzockni	"	21.—
Férfi divat florzockni	"	40.—
Férfi hosszuszaru harisnya	"	90.—

Gyermekek harisnyák:

2	3	4	5	6	7	8	éves gyermeknek
16.—	18.—	20.—	22.—	24.—	26.—	28.—	lei páronként.

Minden minőség, minden létező színben raktáron van!

Tekintse meg kirakatainkat!

HELLER & MOLNAR

női divatnagyrúháza, Cluj-Kolozsvár, Cal. Reg. Ferd. 13.

Rendeléseket
vidékre utánvétellel szállítunk!

URANIA MOZGO
Dr. KNOCK elsőrangú vigjáték
Jules Romain hasonnevű darabja nyomán. Főszerepben René Hervil Mon. Slager

Letartóztatták a Szamos-ujvári Kereskedelmi Bank négy igazgatóját

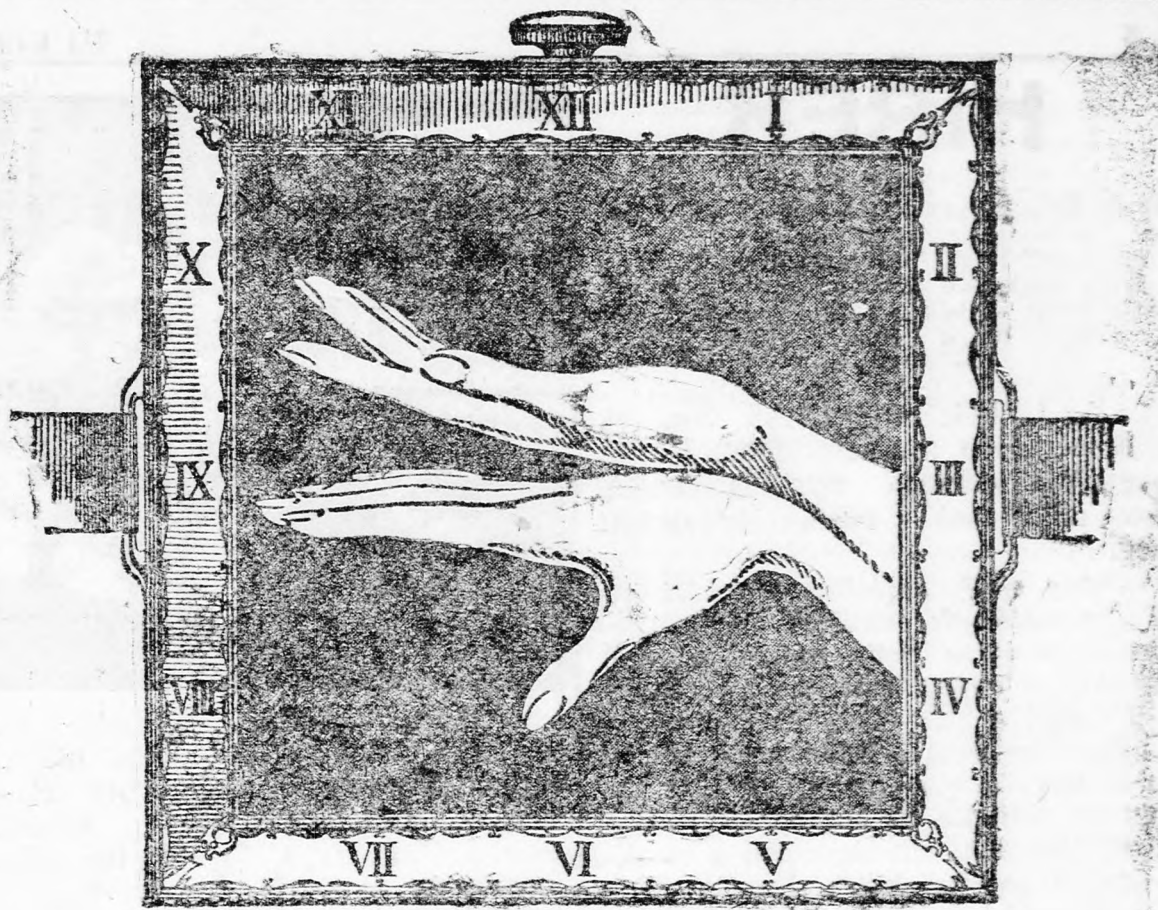
Rendőrség oszlatta széjjel a csődválasztmány által összehívott betéteseket

Dej-Dés, április 10. Az Uj Klet tud.) A Szamosujvári Kereskedelmi Bank Rt. csődválasztmánya hétfőn reggel kilenc órakor felhívást intézett az intézet összes betéteseihez, hogy jelenjenek meg a bankkeresztevényen az ügyek megbeszélése és rendezése érdekében. Mintegy 200-250 betétes megjelent a bank épülete előtt ahol a hosszas várakozás miatt az egybegyűltek nyugtalanokni kezdtek, mire a rendőrség szétoszlotta őket. Többen zugolodtak, hogy most megvárakoztatják őket, de mikor pénzüket vitték a bankba, nem kellett várniok.

Kedden reggel Popescu vizsgálóbíró beidezte az ügyészre Aján Lukács, Lászlóffy A., Semtyén Károly és Sem-

tyén Aurél igazgatókat, akiket kihallgatások után, Georgescu dési helyettes fő-ügyész utasítása alapján, letartóztatták. A letartóztatás azon a címen történt, hogy az igazgatóság a betétesek pénzét könnyelműen kezelte. Így például a téglagyári üzem hat és félmilliót emésztett fel, amit főleg az intézetnél elhelyezett árvaalapokból és a szentbenedeki villamosüzem alkalmazottainak nyugdíjára-dék alapjából, valamint más kisbetétesek pénzéből fizetett ki a bank, míg a nagyobb hitelezőket kielégítette.

A négy bankigazgató letartóztatása nagy felűst keltett. Hír szerint azonban a Kereskedelmi Bank összeomlásának további fejleményei várhatók.



A kezek mysteriuma

A kezeknek nincsen titka az előtt, aki tud belőlük olvasni. A hozzáértő játszva kiolvassa belőlük, amit az arc játéka elhallgat. Mindent elárulnak, csupán a kort nem. Állandó ápolás mellett azonban fiatalok maradnak. Vajon nem ez-e a kezek legnagyobb rejtélye?

Fiatalon és szépen tartja meg a kezét sport és szorgalmas házimunka mellett is az Elida arckrém. Alabástromszerű színű szőrt ad a bőrnek, megóvja a levegő és a nap túlerős behatásai ellen. Elida arckrémrel való rendszeres ápolás mellett kezeink fiatalok és szépek maradnak.

ELIDA ARCKRÉM

Hadbíróság elé állították hat szamosmegyei gazdát, mert megverték a falu basáskodó bíráját

(Dej-Dés, április 10. Az Uj Kelet tud.) A szamosmegyei Felsőbogát község gazdáit hat-hét hónappal ezelőtt felkeresték dr. Nagy Jakab dési ügyvédet és felkérték, járjon közbe a prefektusnál, hogy Moldován Dávid felsőbogati bíró ellen beadott jelentésüket vegyék felülvizsgálat alá, mert visszaélést nem tűrheli a község lakossága. Nagy Jakab dr. irásbelileg adta be a bogáti panaszát a prefekturához. Március 15-ikén Felsőbogátról ismét küldöttség kereste fel Nagy ügyvédet és kérték, hogy illetékes helyen tegye meg Moldován bíró ellen hűtlen kezelés címén a feljelentést.

Moldován, miután megtudta, hogy feljelentés készül ellene, annál szigorúbban járt el a község lakosságával szemben. A napokban az egyik falusi gazda, hogy a vásárra vihesse a jószágát, mar-

talavégre volt szükség és a község házára ment, ahol a bíró találta az iródában. A marhalevel árának megállapítása körül nézeteltérés támadt a bíró és a falusi gazda között, mire a bíró pofonvágta ügyfelet.

A falusiak dühe a bíróval szemben ezen brutális udván teljesen kirobant, Muresan Juan, Marcus Vasile, Marcus Grigore, Cocis Joan, Nagy Dávid és Nagy János bogati gazdák este, amikor a község házáról hazafelé tartott, meglestek Moldován bíró és véresre verték. Moldován hívei telefonon értesítettek Anton járási főszolgabíró, aki csendőrfelkészséggel ment ki a községbe és a támadókat letartóztatta. Kihallgatásuk után bekísérték a dési ügyészre, ahonnan a kolozsvári hadbírószágra szállították őket.

Borzalmas autókatasztrófa Szinerváralja mellett

(Salutare-Szatmár, április 10. Az Uj Kelet tudósítójától.) Megrázó autószerencsétlenség tartja izgalomban a szatmármegyei Szinerváralja község lakosságát. Hétfőn délután dr. Somló Lajos ügyvéd 14 esztendő Pál nevű fia, kis pajtásai kíséretében a család egy szatmári ismerősének kocsján autózni indult. A kocsit Boldizsar János tizenhétéves sóffőrtanuló vezette. A sóffőrtanuló mellett ülő gyermek utközben állandóan játszott a kormányon levő autótűlökkel. Az autó huszkiló méteres sebességgel haladt és a községtől mintegy hatkiló méternyire levő Sebespatak közelében, a sóffőrtanuló akarta fordítani a kocsit. Valamiképpen a gyermek keze lecsuszott a kormányról és lenyomta a gázlejtő készülőket.

A nagy lendülettel a forgásban levő kocsit teljesen felborult a benne ülők széles ívben repültek ki az utlestre. A sóffőrtanuló a kocsit alá esett és a fején, nyakán és lábán szenvedett sérülést.

A kocsit Somló Pál allestere nyomódolt és a szerencsétlen gyermeket egy összerolt, hogy néhány percen belül kiszabadult.

A kocsiban ezenkívül három gyermek ült és egy nevelő, akiknek csodálatosképpen semmi bajuk sem történt.

A tragédia híre nemcsak Szinerváralján, de egész Szatmármegyében óriási részvétet keltett.

Dr. Somló Lajos a szörnyű fájdalom hatása alatt idegsokkol kapott és elvesztelte beszédképességét.

A katasztrófa áldozata, a tizenegy esztendő Somló Pál, a szatmári állami liceum IV. osztályának legjobb tanulója volt és a széles körben ismert, feltűnően okos, értelmes gyermeket úgy tanárai, mint ismerősei rajongásig szerették. Jelenleg húsvéti vakáción tartózkodott édesapjánál, ahol viruló fiatalágának pompájában ölte meg a véletlen szerencsétlenség.

Interju a „tigris”-sel

Minek az emberi cselekvés?... A szív, az csak egy szó, — mondja Clémenceau

(Páris, apr. 10. Az Uj Kelet tud.) Néhány nap óta az öreg „tigris” — aki a nyilvánosságból való visszavonulása óta a francia fővárost is elhagyta, ismét Párisban tartózkodik. Amár már évek óta semmiféle befolyást sem gyakorol az eseményekre, mindamellett minden politikai esemény mögött még érezni lehet Clémenceau hatását. Természetesen a passiv Clémenceauból is számos újságíró kísérletezett már egyetmást kihozni. Az öreg „tigris” azonban mindaddig még megtalálta az alkalmat, hogy kellemetlen látogatói előtt elmeneküljön. Néha azonban egy újságíró a lehetetlent is lehetőséggé varázsolja. Bizonyítja ezt Pierre Lagarde esete, aki az agg „tigris” meginterjuolta.

— Amint Rue Franklin-i kis földszinti lakása ajtáján csemetek — beszél az újságíró — arra számítottam, hogy egyenesen el fognak utasítani. A szobalány egy egyszerű dolgozószoba baba vezetett, amelynek falai könyvekkel voltak telve. A szoba közepén partikóralaku asztal állott, melyen könyvek, különböző iratok, papírok, mindenféle csigák és négy pompás tintatartó állott, porcellán alapon. Itatópapírost nem lehetett az asztalon látni, azonban finom aranypró állott egy porcellán edényben, amely az írás szárítására szolgált.

Vártam. Az ajtó mögött halk hangokat hallottam, aztán közeledő lépéseket. Valószínűleg a szobalány tért vissza a névjeggyemmel, avagy esetleg Clémenceau írásbeli elutasításával — gondoltam. De ő esoda! — Az ajtó felnyílik s előttem áll a „tigris”.

Először feltűnik tekintetének különös lágyasága és a hóhérszemöldök. Előadtam látogatásomnak célját. Clémenceau az asztal mellett foglalt helyet és úgy hallgat meg. Clémenceau mosolyog, mintha csak a helyzetemen mulatna.

— Nem fog engem egy szóra se kényszeríteni. Egyszerűen nem válaszolok.

— Elvből?
— Önmegtartóztatásból. Már tíz esztendeje sem körkérdésekre, sem az újságírók interjuira nem reagálok s amellettt kitűnően érzem magamat.
— Elnök ur, azonban mégis...?
— Igen, tudom.

Néha mondtak velem dolgokat, azok azonban nem az én számból kerültek ki. Egy szó sem volt belőlük igaz. Az utolsó, akit fogadtam, egy német volt.

Egy nappal előbb egy könyvem jelent meg és azért kerestem fel, hogy erről a könyvről beszéljen velem. Úgy szólván két szót sem mondtam neki, mégis egy cikket írt beszélgetésünkről és azt mondotta, hogy a német hadseregnek belgiumi invázióját méltányosnak tartottam. Ez úgy történt, hogy beszéd közben a német újságíró azt mondotta, hogy szükség törvény

bont. Én pedig erre egy „hm”-el feleltem. Szóval ért Ön engem. Én abszolúte semmit sem mondom.

Természetesen nem helyeseltém a nézetét, amire Clémenceau szerepét cserélt velem.

— Most én fogom egyszer magát kérdezni. Hány éves Ön? Hol tanult? S mit? Ön újságíró? Miért? Ön többet érdemel a sorstól. Inkább írjon könyveket. Nem regényeket. Leveleket! Az már igen, az érdekes...

Amint az összes kérdésekre megfeleltem, én kezdtem el ismét a kérdést. Talán elfelejtette Clémenceau, hogy újságíró vagyok. Beszélgetés közben előfordul ilyesmi. Egyesek kérdést nem intéztem hozzá. Clémenceau szemmel egyszerre csak fellángoltak.

— A cselekvést befejeztem — mondta hirtelen. — Szabadabban és jobban érzem magam írás közben. Sokan ép ellenkezőképpen vannak! Az írást hagyják abba a cselekvés miatt. Csak a cselekvés, mi az tulajdonképpen?

Clémenceau lefelcsüngő bajszát csavargatja, mintegy saját magához beszél: egyetlen egy ügy elég egy férfi részére, hogy cselekedjen. Egyetlen egy. Annak meg kell lennie.

— Milyen ügy?
— Ez az, amit én önnek nem mondhatok meg. Az azt jelentené, hogy az önök körkérdéseire válaszoljak. Már előre megmondottam önnek, hogy nem teszem. Nem szólok egy szót sem.

A „tigris” félbe akarja szakítani a beszélgetés fonálát és az ő békés falusi birtokáról kezd beszélni. Kérdezem, hogy ott nem molcsztáltak-e?

— Azt nem tehetem, hogy ott elutasítsam a látogatóimat. Mert teljesen egyedül vagyok és ha az emberek felkeresnek, úgy fogadom is őket. Azt mondom nekik: ma szép idő van, vagy szeretek horgászni. Az újságírók aztán ezt össze vissza forgatják és leadják a véleményemet a Népszövegről, vagy más világpolitikai kérdésről.

Clémenceau szavai, hogy egy férfinak elegendő egy ügyet szolgálni, nem hagynak nyugodni. Milyen ügyet gondol? Akarat? Zseni? Szív? Mi diktálja a férfi egyvelen ügyét?

— Szív? Én nem tudom mi az. A szív csak egy szó, mint az erény... „Az erény csak egy szó”, mondotta Brutus. Egy nagy szó: a szív...

Ki tudná megmondani, hogy nem épen a szív-e az, amely a cselekvést kívánja? A szív tényleg csak egy szó? Szívesen hallottam volna erre Clémenceau választ. Felvilágosított talányos szavakkal. De nem akarok hozzátenni Clémenceau szavaihoz. Hadd lássa, hogy van újságíró, aki nem forgatja ki interjuváltjának szavait. Így hangzik az interjuváltjának szavai Franklin-hoz tett látogatásáról szóló jelentése.

1928 április 11.

lei 77
den divatszínben

lei 73
den divatszínben

O S
il, csipke és
er, — Cluj,
hand 8 szám

a, a lakók egy
a szenátusban,
s szorzószámna
és azt, hogy
akik nem kerül-
abbítás kedvez-
ber 26-ig egy
rminust adjon a
azonban a rend
a szenátusba.

ás!

hogy ort. kóser
talakítottam és
vagyok, hogy
alám, valamint
gő hentesnemű-
trissen a leg-
érem szíves párt-
aló tisztelettel

árton

iteazul 25.

ummi-bélyegző
arkinek, aki kb.
nyt rendelnam,
va, ingyen készí-
ATZ nyomda és
Regina Maria 37.

ben

alatt,
öldi

T!

elarusítást!

ei 27.—
29.—
54.—
76.—
91.—
15.—
21.—
40.—
90.—

ák:

rmeknek
nt.

n van!

kat!

erd. 13.

nk!

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Maion Ernő.
Felelős szerkesztő: Jambor Ferenc.
Az Uj Kelet cikkeinek utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Az Uj Kelet a közbeszó ünnepek miatt pénteken, a rendes időben jelenik meg. Mai számunk nyomdatechnikai okok miatt csak 8 oldalon jelenhetett meg.

Egy görög hajóskapitány hősi halála az elsüllyedt cirkálón. Athénből jelentik: A görög flotta Panormos nevű cirkálójára a minap zátonyra futott és lélekelt kapott Aegina közelében. Demetrius Ducas kapitány, amikor meggyőződött arról, hogy a hajó menthetetlen, menekülésre szólította fel tisztjeit és legénységét. Mindenki elhelyezkedett a mentőeszközökben. Azt hitték, hogy végül a kapitány is követni fogja őket. A kapitány azonban ezt kiáltozta nekik a hajóhidról: Előre! En itt maradok, nem hagyom el a hajót! Hiába figyelmeztették a halálos veszedelemre, nem mozdult a hajóhidról. A hajó gyorsan süllyedt és amikor a hajóhid nagy része is víz alá került, a kapitány a homlokához illesztette revolverének csövét és agyonlőtte magát. Néhány pillanat múlva összesapadtak a hajó felett a hullámok.

Köszönetnyilvánítás. Öszinte köszönetet mondunk mindazoknak, akik felejtetetlen fiunk, Morariu Szilárd tragikus elhunytá alkalmával mély fájdalomunkat részvétükkel enyhítették, elsősorban a városi villamosművek képviselőinek, fiunk katonabajtársainak, sportbarátainak s összes jóismerőseinek.

A gyászoló család.
Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, kik feltehetően edesapánk Grün Lázár elhunytá alkalmával fájdalomukat részvétükkel enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk köszönetet.

A gyászoló család.
Halálozás. Berényi Imre helybeli borkereskedő fiatal felesége szül. Adler Rózsika e hó 7-én rövid szenvedés után elhunyt. Az önfeláldozó feleség és anyja halálát, férje, egyéves kislánya és anyja, szülei, testvérei, sógorai és nagyszülei okonai siratják.

Az Izraelita Nőegylet f. hó 15-én 9 órai kezdettel az Újszíróklubban teaestélyt rendez. Tekintettel a nagy érdeklődésre az est sikere biztosítva van. Tagokat, valamint vendégeket a Nőegylet szívesen lát.

A „Pompá” csedek zsidó inarosok egyetemenke vezetősége ezúton értesíti a templomlátogató közönséget, hogy f. hó 12-én csütörtökön, azaz מוצאי תשרי délelőtt 10 órakor az Egyesület templomában Malom-u. 16. sz. alatt a rendes istentisztelet keretében, tiszteendő Löwi Mór rabbi ur ünnepi szónoklatot תענית tart, amelyre hitestevőink tisztelettel meghívattak.

Tíz éve fegyvertelenül jár a dsungceken a világ legbátrabb nőtávozója. Londonból jelentik: Erődes nő érkezett a minap Londonba. Gertrude Benham kisasszony, aki arról híres, hogy kisértő nélkül utazgat a világ legveszedelmesebb helyein. Bejárta már Indiát, Afrikát és a világ más részeit s még fegyvert sem vitt magával soha. Mindig egyedül szoktam vándorolni, — mondotta egy újságírónak — és évente nem költök magamra 250 font sterlingnél többet Bähröva el merék menni egyedül. Nem félek senkitől és semmitől. Még sohasem történt utazásaim közben semmi bajom, pedig gyakran utaztam át olyan dsungceken és őserdő borította területeken, ahol sok a vadállat és az utazók rendes előretartott puskával, vagy revolverrel mernek csak előrehaladni, mert minden bokorból leskelődik rájuk a halálos



veszedelem. Benham kisasszony már tíz évnél nagyobb időt töltött utazgatásban. A legutóbbi négy évben rekordot teremtett, mert bejárta Arábiát, Szíriát, Palesztinát, Tibetet, Indo-Kínát, Japánt és Amerikát. Utazott vasuton, gőzösn, szekéren, lóháton és gyalog. Sokszor riaszthatta volna el az utazástól mindenféle nélkülözés, de ő semmitől sem riadt vissza. Mindig sikerült megőriznie egészségét.

Az Erzsébet-fürdő értesíti a f. közönséget, hogy a gőzfürdő minden hétfőn, szerdán és csütörtökön déltűn azok részére van fenntartva.

Zongorát Sternberg

bizalommal a világhírű cég oradeai lerakatában vásárolhat. Az összes jobb világ-márkák raktáron. 5 évi jótállás részleteire is. Költség miatt leszállított árak.

SPORT

Husvételi sportesemények

Kolozsvár. KMSO—NAC 1:1 (1:1). A vezetőtől a kolozsvári munkások örök el. Matauch révén a NAC 11-ből egyenlített. A nagyváradi győzelmét Burger kapus ragyogó védése akadályozta meg.

Univerzitatea—Hagibbor 4:1 (3:0). Barátságos mérkőzés, amely bár paradoxon szerint hangzik, egyenlő ellenfelek küzdelmét mutatta. A Hagibbor már az első percekben súlyosan megdöntötte Klein sérülése, aki kiállni kényszerült s akinek hiánya károsan hatott a csapat összehajlására. A mérkőzésben a Hagibbor így is szépen és elegánsan operált, a kapu előtt azonban energikus és gyancsak raménós U. csatárok több határozottsággal és első sorban több szerencsével operáltak. Krausz volt a Hagibbor, Surlasiu, Giurgiu és Liuba az egyetemi csapat góllövői.

NAC—KAC 2:1 (0:1). A nagyváradi csapat megérdemelten győz Fábán és Nemes gólyaival. A nagyváradiak közül a két Róth játékát kell különösen kiemelniük.

Temesvár. Vienna—Kinizsi 4:2 (4:1). Kinizsi—Vienna 4:0 (1:0). Az első napon a bécsi csapat nagy fölényrel játszik és biztosan győz. A revánsmérkőzést viszont a nagy lendülettel játszó Kinizsi megérdemelten nyerte Sepi (2), Kuszka és Tánzer gólyaival. A Kinizsi kapuját a második nap Bulgakov védő kiváló bravúrral. A temesvári bajnokcsapat egyébként a következő összeállításban szerepelt: (Zombori), Bulgakov, Steiner II., Hoksári, Teszler, Fogel, Steiner I., Tánzer, Sepi, Venczel, Kuszka Rafinszki, (Drescher).

Közgazdaság

Kilencvenezer köbméter faanyag kitermelését kezdik meg a jövő héten a máramarosi fenyvesekben

(Viseul de sus-Felsővisó, április 10. Az Uj Kelet tud.) Máramaros gazdasági élete és nyomorgó lakossága már feladta azokat a vérmes reményeket, amelyekkel a felsővisói közbirtokossági erdőségeknek a Grödl-cég által tervebe vett kitermeléséhez fűzött. Hiába mondta ki ítéletét a kuria, hogy a vitalott erdőségek a Grödl-cég tulajdonát képezik, a negyvenéves pernek nem akar vége szakadni és úgy hirdik, hogy a Grödl-cég is meguntta már a harcot és nem kívánja az odaítélt erdőségek birtokbavételét forszírozni.

Annál nagyobb jelentősége van annak a hatalmas arányú kitermelési programnak, melyet a jövő hét folyamán kezdenek meg a visói Vasér-erdőségekben. Tudva

levő, hogy Máramarosnak ebben a részében termelik a világ legjobb fenyőfáját, amelyet hajóépítéshez és mezőgazdasági gépek konstruálásához használnak. Ebben a cikkben szilárduló árak mellett állandóan erős kereslet tapasztalható. Az üzem terv szerint 70 ezer köbméter állami erdő kitermeléséről és a tavalyról visszamaradt 20 ezer köbméter fának tutejózásáról van szó. Ezenkél a munkálatoknál kizárólag máramarosi munkásokat alkalmaznak. A kitermelés alá kerülő erdőségek részben erdélyi és besszarábiai iskolák, részben pedig a felsővisói Cooperativa Romană és az Industria Máramureșană, illetve az Arborile Romana vállalatok tulajdonát képezi.

Magyarország állami segéllyel szervezi mezőgazdasági kivitelet. A magyar földművelésügyi minisztérium 1928—29. évi budget előirányzatában közel 6 millió pengő szerepel a mezőgazdasági kivitel fejlesztésére. A tervezett állami intézkedések elsősorban a típusárúk termelésének elősegítését, valamint a mezőgazdasági kivitel központi szervezését célozzák, amivel kapcsolatosan nagyarányú exportpropaganda létesítésére megkezdték az előkészítő munkát. A kormány ezzel a nagyborderejű propagandájával kapcsolatban az április 28-án megnyitott Budapesti Nemzetközi Vásár a maga részéről külön csoportot szentel a mezőgazdasági exportárúk bemutatására, amelyen a főváros és a vidék összes malom-egyesületei, a gabona-, mag- és gyümölcskereskedelem, továbbá a tej-, vaj és sajtipar, valamint a gyümölcsfa-, szőlő- és diszkeresztet is részveszt. Különös érdeklődés kíséri a csoport keretében a magyar örlemények, a nemisített vetőmagvak, valamint a mezőgazdaság egyéb nemisített termékeinek bemutatását.

Tizenhat ajánlat érkezett be a CFR speciális talpiaárjelítésére. Szombaton délelőtt 9 órakor tartotta meg a CFR anyagbeszerző osztálya (Economat) a 9800 köbméter speciális talpiára kiírt árjelítést. Összesen tizenhat ajánlattevő hat ezer köbméter speciális talpiát ajánlott fel 1609—3000 lejig terjedő árban. Az átlagos árak 2000—2200 lej között mozogtak. Ajánlatot tettek: Lomási Erdőipar (Arad), I. Eisler et Testvérek (Cluj), Kleinthor (Oradea), Laroche és Darvas (Oradea), Patria Fatermelő (Arad), Simon Lajos, Staruinta Romanesca (Cluj), Pfeiffermann és Export si Comert (Cernauti).

Változás a Kern és Társai cég temesvári fiókjánál. Ismeretes, hogy a Kontinentál Vaskereskedelmi Társaság „Kern & Társai” prágai vasnagykereskedelmi cég évekkél ezelőtt egy önálló lerakatot létesített Temesvárt is, melynek vezetőigazgatója Jaritz Lajos lett, aki ezt kiváló szak tudása és rátermott-

A Keren Kajemeth perselyeket még nem irtítte ki pészachkor?

Üritse ki vasárnap és hétfőn

A persely váltja meg Erec Jisraél földjét, hogy eljőjön az igazi, az utolsó kivonulás a goluszból

sege révén, a központ legnagyobb meglegedésére rövid idő alatt szervezte be. Mint értesülünk, Jaritz Lajos egészségi állapotára való hivatkozással a cég vezetésétől visszavonult. Az új vezető személyére vonatkozólag még végleges döntés nem történt, egyelőre a budapesti exozitura egyik kirendeltje vezeti a cég ügyeit.

Németgyártmányú gyermekkosci különlegességek



PHONIX 1928. évi modelljei kizárólagosan a

„Hercules” áruházban Cluj, Calea Reg. Ferd. 12.

Képes árijegyzék díjtalanul Figyeljen a címre Kedvező fizetési feltételek Viszonteladók nagy árkedvezmény

Tavaszi-Márciusi

BAK DREHER SÖRÖK

Szent György

Szépség, fiatalság titka

az arcból helyes ápolása. — Ez edig csakis kizárólagosan a világhírű

„Mária szeplő-crém” mel érhető el.

Puder 20 és 35. Szappan 18 let. Postán is megrendelhető. 1 Ólelnél portmentes szétkúdos. Mindenütt kapható. Főlerakat C. Ászár, városvezető. Te. 11.000

Színház - Művészet

Két kolozsvári premier

Lengyel Menyhért: *Postáskisasszony*. (Bemutató a kolozsvári Magyar Színházban). Lengyel Menyhért legújabb darabja, mely a „Postáskisasszony” elnevezésére hallgat, korszerű színpadi és irodalmi izlésnek. Feudális érzelmesség és szerelmi etika hatja át, alá, körül és befestve a valóságos mázával, valóságosság, mely se meg nem győz, sem különösebb illúziókat nem kölcsönöz.

Mindaztendben is volna, ha a darabot történetesen nem Lengyel Menyhért írja, aki származásánál fogva aligha érezhet közönséget azzal az exkluzív világgal, melyben a munkát szerencsétlenségként fogják fel s a postáskisasszony szerelmi és emberi lehetőségét a származás körülményei szerint mérik.

Lengyel Menyhért ezt teszi s mert ő leszi: darabjának esetleges, vitatható tragikumát önkénytelenül is komikus alátétést nyer, sőt, valljuk meg: ez az egyetlen derűsítő motívum van benne. Mindenesetre megható az a hajlékonyság, mellyel Lengyel Menyhért és Molnár Ferenc alkalmazkodni tudnak olyan levegőhöz, amelyben egyébként személyük szerint fulladoznak. Megható és elzomorító.

A „Postáskisasszony” műfaj szerint nehezen osztályozható színpadi alkotás. Se nem dráma, se nem színmű, se nem vígjáték. Ama színpadi esetek egyike, melyekkel Pest korszerű „nagyjai” bőséggel látják el az exportpiacot. Am mint ilyen is: nagyon távol esik Lengyel Menyhért előbbi műveitől, különösen a „Tajfun”-tól, mely után ez a talentumos színpadi állandóan a visszaesés görbéjét rajzolja. Viszont igaz, hogy Pesten ma ez kell. A postáskisasszony kell, aki Szalánczy-leány s akinek egész „szívvilága” a hajdani jómód, a munkátlan élet utáni nosztalgia és a félparaszt, félzseniellenes földesur iránti titkolt epedés között oszlik meg. Ez kell: a démon, akivel a nagyur kimondottan azért játszott el előzőleg a macska-egér játékok, hogy Őnagysága most a színpadon bosszúból visszajátsza s a végén bevallja, hogy csak azért játszott, mert biztos révbe akart jutni, ahol minden komfort rendelkezésére áll ahhoz, hogy önzetlenül szeretessen. És ez kell: a bájtól duzzadó unokahag, aki nem polyára naiv és ostoba; egyellen bál éjszaka alatt férjet szerez magának. (Kár, hogy az ilyen ambícióval rendelkező leányok oly korlátolt számban nézték meg az előadást, ha ők jönnek el tömegesen: a darab sikert aratott volna.)

És mindenképpől ez kell: a kegyetlen ur, akinek szakállán a nagylelkűség hulláma rengedez: jó akar lenni a postáskisasszonyhoz, ő nem azért, mert az szegény és boldogtalan szerelmes, hanem mert Szalánczy-leány. Hát kell-e ennél szívődögészőbb látvány? Aligha. És hogy a nézőtérben a szívek még sem olvadoztak, ennek legfőbb oka a gyenge előadás volt.

Mert az volt. Ugy látszik: a szerepek ezúttal nem animáltak a szereplőket. Még a mindig egyszerű Poór Lili is mint ha erős indiszpozícióval küzdött volna. Marsi Gizi elesodálkozható volt, de nem játékának excellens volta miatt, hanem azért, mert úgy látszott: komolyan hiszi, hogy gyakori sikolyaival a gyermekség illúzióját sikerült felkeltenie a közönségben. Annnyira játszott a naivát, hogy a végén csak a játékok láttuk a naivságot azonban nem.

Mihályffy annyira tulzott volt, hogy ő maga is nevetett önmagán. Székelyhudy Adrián, akinek ezúttal jutott talán először neki való szerep: nem tudott megbirkózni feladatával. Csak szépségével tudott illúziót kelteni, ez pedig baj. Tóth Elek volt talán a legstílusosabb, — fekküdt neki a jözségű baritont igénylő szerep. Laczkó Aranka mérsékelt sikerrel aratott. Hoykó ezúttal megfelelő alakítást nyújtott. A legvalóságosabb, leg több élettel teljes alakítást Kemény László és Miklóssy Margit nyújtották. Keményen is meglátszott azonban az a feszélyezettség, amelyet a gyenge összejáték kényszerített rá. A rendezés sok kívánnivalót hagyott maga után.

Szanatórium

Dr. Haas

Segesvár, Kert-utca

megnyült

Az intézet sebész, nőgyógyászati, szülészeti és orthopéd eseteknek van szánva.

Emellett orr-, gége-, fül- és belbetegok (kivéve fertőző és elm-betegeket) szakszerű kezelés és ápolásban részesülnek. Röntgen, diatermia, kvarc és egyéb villanyos berendezés. Vezető orvosok: **Dr. Haas Otto** sebész operateur, a segesvári közorháznál volt fő orvos. — **Dr. Sifferli András**, volt gyakorló orvos, dr. Spitz János professor, udvari tanácsos orthopéd kó háznál, Bécs

Aladárrel.) Bérletszünetben. Sorozatszám: 318.

A színházi iroda közleményei

Ma este 8-kor. Postáskisasszony először. Lengyel Menyhért új darabja, a Postáskisasszony teljes sikert aratott Kolozsvárott. Négyezer adták eddig elő s mind a négyezer a zsufolóság megtelt nézőtér kitérő tapsai avatták az idei évad egyik legnagyobb sikerévé a Postáskisasszony-t. A szereplőket: Poór Lilit, Marsi Gizit, Székelyhudy Adriennel, Laczkó Arankát, Miklóssy Margitot, Kemény L., Mihályffy, Hoykot, Tóth Elekét hangos tapsok szólítják felvonásvégeken a függöny elé. Ma este ötödöször adják a Postáskisasszony-t s a tömeges jegyelvételből itélve a mai előadást is telt ház fogja végigénezi és végigtapsolni. Felhívjuk a közönségfigyelmét arra, hogy a Postáskisasszony ma esti előadása kivételesen nem félkilenckor, hanem pontosan 8 órakor kezdődik.

Ma este 11 órakor Steinhardték bucsuja. A Steinhardt Géza kabarétársulatának ma este lesz a bucsúelőlépése a Magyar Színházban. A ma esti előadás is pont 11 órakor kezdődik. Ma teljesen új műsor keretében fognak Steinhardték fellépni. A mai műsornak a legbrilliansabb számoknak, tréfáknak jeleneteknek, kis vígjátékoknak a gazdag tárháza. A tegnap: műsorból semmit sem fognak adni, minden számuk új lesz.

A Cigánybáró reprisze. Igen érdekes reprisz lesz hétfőn este Strausz János világhírű operettjét évek óta nem adták a Magyar Színházban. Most újra betanulták s új szereposztással fogják előadni hétfőn este. Szaffit vendégként Lévy Ilonka fogja énekelni.

Vasárnapi előadások. Vasárnap 3 előadás lesz a Magyar Színházban: Delután félháromkor a Nótás kapitány-t adják, László Andorral a címszerepben; 6 órakor először kerül színpadra ez évadban a Lengyel Menyhért írás Antónia, Poór Lilivel a címszerepben, este háromnegyedkilenckor pedig az idei évad óriási sikerű operette ujdonságának, a Nászéjszaká-nak lesz a 8-ik előadása a főszerepben Kolbay Ildikóval, Mende Klárral, Farkas Lilivel, László Andorral, Ihász Aladárrel, Leóvegyvel, Réthelyvel, Schmezzivel.

Héber-német perlekt oktatói vagy oktatóként keresek 7 éves fiamhoz, napigyorai tanításra. — Csak azon egyén, aki **קריאת התורה** metoussal már oktatót, adja le címét „Jól fizetek” jellegre e lap kiadóhivatáiba.

Hatalmas parkettes, háromablakos, központi fűtésű, elegáns szoba, előszobával, butorral, vagy anélkül kiadó. — Ajánlatokat az Uj Kelet kiadóhivatáiba „Monostori uti” jellegre kérek.

Nyíltér
Köszönetnyilvánítás.

Alulírott özv. Sárossy Józsefnek hálás köszönetemet retezem ki az „Agricola” Átalanos Biztosító R. T.-nak, hogy boldogult ferjem elhalálozása alkalmával a szükséges iratok benyújtása után pár nappal azonnal és simán kifizette nekem az 50.000 Lei biztosított összeget. Fogadják mégegyszer köszönetemet.
Cluj, 1928. április 7.

Özv. Sárossy Józsefnek szül. Szabó Ida.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Álláskeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelleg levelet csak úgy továbbítunk, ha portó bélyeg mellékelve van. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej.

Vallásos zsidó nő keresek háztartásorvezetésére. Iris divatruház, Oradeamare, Siss-palota. 377

Román, német és heber orákat ad diploma tanár. Cim a kiadóban.

Egy öt tonnás Fiat gyártmányú, üzempes **teherautó** jutányos áron eladó. — Salamon Mihály, Sibet, Timár-u. 67.

Legújabb villany-**elvélelő kitérő** „Syrena” gramofon művészlemez 98 leiert kapnak. Legújabb slágerek. Triskánál — Cluj

Fiatalemler izletes kóser házikosztót és lakást kap különbejáratu szobában — Egyetem-u. 3. 3 ajtó

Megnyült a búcsúóra és ékszer árcsökkentés **arany-beváltó, Főtér 22.** Albina-bank mellett Mindennemű

Órákat és ékszereket gyári áron vásárolhat. **óra** javítások 50 leiert kezdve 2 évi jótállás mellett. — **Főtér 22 sz**

Pénztárnoknő, ki románul is tud, levetérek — Ajánlatok „Pénztárnoknő” jelleg alatt a kiadóba. 357

Főposta közelében keresek három szobából álló iroda és raktárnak alkalmas fölészelést vagy fölémléti helyiséget. Levélel megkeresések Rudolf Mossehoz, Cluj — küldendők 382

Megvételtre keresek egy olcsó, használt házfőszobát, vagy hádfőszobába szükséges butor darabokat. Címeket a kiadóba kérek.

Héber-német perlekt oktatói vagy oktatóként keresek 7 éves fiamhoz, napigyorai tanításra. — Csak azon egyén, aki **קריאת התורה** metoussal már oktatót, adja le címét „Jól fizetek” jellegre e lap kiadóhivatáiba.

Hatalmas parkettes, háromablakos, központi fűtésű, elegáns szoba, előszobával, butorral, vagy anélkül kiadó. — Ajánlatokat az Uj Kelet kiadóhivatáiba „Monostori uti” jellegre kérek.

Nyíltér
Köszönetnyilvánítás.

Alulírott özv. Sárossy Józsefnek hálás köszönetemet retezem ki az „Agricola” Átalanos Biztosító R. T.-nak, hogy boldogult ferjem elhalálozása alkalmával a szükséges iratok benyújtása után pár nappal azonnal és simán kifizette nekem az 50.000 Lei biztosított összeget. Fogadják mégegyszer köszönetemet.
Cluj, 1928. április 7.

Özv. Sárossy Józsefnek szül. Szabó Ida.

FORESTA ROMANA S. A.
tűzifa raktárt

létesített a műasztalosgyár telepén, a Renner börtgyárral szemben. Eladáskor eszközöl úgy nagyban, mint kicsinyben, elsőrendű száraz bükkfa ölenként és aprítva, házhoz szállítva is, legújanyosabb árban. **Telefon 2-40 és 7-26**

ig

anyag
ő héten
ben

ebben a részé-
jobb fenyőfáját,
mezőgazdasági
szórnak. Ebben
k mellett állan-
alható. Az üzem
eter állami erdő
avalyról vissza-
fának tulajozá-
munkálatoknál
nkásokat alkal-
kerülő erdőssé-
sszarabiai isko-
visói Cooperati-
ia Maramure-
Romana válla-

perselyeket
ette
or?

ki
hélfön

Erec Jisz-
eljöjőn az
kivonulás a

legnagyobb
ő alatt szer-
k. Jaritz Lajos
ő hivatkozás-
sszavonult. Az
vonatkozólag
n történt, egy-
tura egyik ki-
veit.

nyu
COCSI
gek

Tartós árúk

erd. 12.

Kedvező
fizetési
feltételek

dvezmény

ACIA

ISTEN, EMBER, ÖRDÖG

Irla: Jakob Gordin

— Dráma 4 felvonásban. —

Fordította: Szabó Imre

Személyek:

Herschele Dubrowner tóramásoló (negyven egynehány éves).
Pesze, a felesége
Leizer Badehen, Herschele apja (hetven év körüli)
Freide, Cipe, unokahúgai (16-18 éves)
Cheszel Drachme, Herschele barátja, úmár (negyven egynehány éves)
Dobe, a felesége, (rövidlátó)
Motele, a fiú (husz éves)
Uriel Muzsik (harminc év körül)
Játszódik Dubrownóban, a háború előtti időkben.

Prolóógus

(Az égben az Ur trónusa. Alatta felhők, közöttük fiatal angyalok. Öreg angyalok a trónus lépcsőinél. A sátán külön áll, kisebb távolságban. Enyhe sejtelmes zeneszó).

Fiatál angyalkórus. Minden halandó minden mulandó. Csak az élet él örökké, az élet él örökké! És örökkévaló az akarat!

Öreg angyalok kórusa. Örök az igazság, örök és egyetlen, örök és egyetlen! Csak az igazság jó, csak az igazság szép!

Fiatál angyalkórus. Halnak a formák de él a lényeg és örökkévaló az eszmények! Szellem és természet mindenkor meglesznek!

Öreg angyalkórus. Örök az igazság, örök és egyetlen, örök és egyetlen! Csak az igazság jó, csak az igazság szép!

Fiatál angyalkórus. Káosz volna az egész világ, ha eszmék nem irányítanák!

Öreg angyalkórus. Örök az igazság, örök és egyetlen, örök és egyetlen! Csak az igazság jó, csak az igazság szép!

Fiatál angyalkórus. Természet utján tör minden fölé. Eszmény vagy alkotás itt az ereszto.

Öreg angyalkórus. Örök az igazság, örök és egyetlen! Csak az igazság jó, csak az igazság szép!

(A háttérből hatalmas sófárhang tör fel. Az angyalok megrázkódnak.)

Egy öreg angyal: Robog, száguld az örökkévalóság szelleme, örökkön élő lelke az igazságnak!

Az összes angyalok: Ó az, ki volt, ő az ki vagyon, ő az ki léssen! (Mindnyájan — a sátán kivételével — lebörcölnek.)

Az Ur (láthatatlan, csak hangja hallatszik a trónus fölött támadt glóriából): Örökkévalóság és harmonia az egekben és minden világok fölött, a megfoghatatlan térben és a végtelen időkben!

Az angyalok: Ó az, ki volt, ő az, ki vagyon, ő az, ki léssen!

Az Ur: Mi az? A sátán is isten gyermekéi közéfurakodott?

A sátán (közel jön, meghajol): Itt vagyok Nagyr és csak annyit mondhatok, hogy nagyon egyhangun és hatalmasan vonul el az élet itt az egekben. Ha mégis van valami szórakozásuk ezeknek az égieknek, akkor ezt főleg az én jelenlétemnek köszönhetik, nekem, aki mégis közel állok a földi ékhez és hozom nekik az újdonságokat az emberek világából. Ezek a romlott, bolond emberek ott lent megirigyelték az égi hatalmasságokat. Eszelősek! Bolondok! nem tudják, hogy nincs boldogság ott, ahol hiányzik a boldogtalanság! Nincs öröm ott, ahol nincsenek könnyűek, nincs mulatság ott ahol nincsenek vágyak. Ahol nincsenek szenvedélyek nincs ott meglegedettség és ahol nincs harc, ott nincsenek jóleső diadalok. Az egekben nem tudják, hogy az esendő emberélet egyetlen pillanata érdekesebb, mint az égiek örökkévalósága! És mégis, lásd, az

emberek szeretnének égiek lenni, de képtelenek rá, viszont az égiek lehetnének emberek, de nem akarnak! Ha, ha ha!

Az Ur: Sátán, honnan kerülsz most ide?

Sátán: Végigszágultam és végigvonultam a világon.

Az Ur: Mi újság Ádám ivadéka körül, akiket a magunk isteni képmására teremtettünk?

Sátán: Semmi újság! Egyre ismétlik egyazon ostobaságokat.

Az Ur: Hogy érted ezt? Nincs újság a teremtmények között, akik csak előbbre és magasabbra törnek! Akik nem nyugosznak, egyetlen pillanatig nem pihennek, akik egyre újabb találmányokon, újabb haladáson és tökéletesítésen fáradoznak?

Sátán: Szellemünk a magasságok felé törtet, mégis mélységre lesüllyesztek őket az anyagiak. Sok fölfedezésük van, mégis ott tespednek avult és penészes intézményekben. Minden tökéletességük külső máz csupán, belülről még romlottabbak és nyomorultabbak, mint valaha. Az új emberek esztáiban bent ül az ősi, a vad Ádám.

Az Ur: Sátán, a tagadás szelleme vagy! Ezért tagadod az ember jó tulajdonságait is. Sötét vagy és azért látod sötéten mindazt, ami körülötted van, ugy-e? Évezredek multak, amióta Ádám megízlelte a tudás fájának gyümölcsét és elűztem a Paradicsomból. Évezredek óta halad egyre csak előre, előre! És te még mindig ugyanazon a helyen találsz őt! A Paradicsom kapu mellett! Örület!

Sátán: Nagyr, az ember bizony nagyon, nagyon eltávolodott a Paradicsom kaputól! Hiszen, ha régi helyén állana, bizonyára vissza is fordult volna, mert amit a világban keresett, azt nem lelte. És testöröd a két cherub megöregedett és meggyöngült az idők során. A lángoló pallos pedig, amit a kezükbe adtál megcsorbult és megrozsdásodott. Nem! Az ember messze elmasirozott az Édenkert kaputól és magával hordja vadságát! Vándorol egyik helyről a másikra és mindenütt magával cipeli rongyait. Nagy gazdaságokat gyűjtött, mégis rabló maradt és koldus! Zseniális dolgokat talált föl, hogy könnyítsen életén és egyre azon gondolkodik, mint nehezítse meg a mások életét. Hatalmas eszközei vannak, hogy megsemmisítse velük a Természet akadályait, de ő ez eszközöket embertársai megsemmisítésére használja! Nagyr! Ádám gyermekei most éppen úgy, mint egykor Ábelék és Káinok, az Ábelék megszületnek, hogy legyilkolassanak, a Káinok, hogy gyilkosokká váljanak. A régi Ádám lapang az új alkotott mai emberben.

Az Ur: Látom, nem tetszik neked az újalkotott ember. És mondhatom, hogy nekem magamnak is rokonszenvesebb a régi vágású ember. De mond csak, találkoztál a földön hűséges, kedves szolgámmal, Herschele Dubrownerrel?

Sátán: Ismerem-e Hersch Dubrowner? Ismerem, hogvne ismerném! A te régi, szeretett néped gyermeke, he, he he! És a te szentséges törvényeidet írja borjúbörökre, hogy néhány garast keressen a te szentséges nevedben.

Az Ur: Egész kivételes jámbor férfi.

Sátán: Ugy van, jámbor, mert buta és tudatlan.

Az Ur: Nem jószívű talán?

Sátán: Könnyen lehet jószívű. A szegények általában adakozók, mert nincs miből adniok.

Az Ur: Láttál valaha valakit, aki olyan tiszta családi életet él, mint az én zsidóm?

Sátán: A nyomor elzavar minden

kisértést.
Az Ur: Nem hűséges, igaz, odaadó barát talán?

Sátán: Hűséges és odaadó, mert nincs, amit megosszon velük.

Az Ur: Sátán, ne rágalmaz! Herschele becsületes ember!

Sátán: Az emberek akkor becsületesek, ha nem kerül sok pénzükbe, vagy pláne, ha a becsületük még pluszt is hajt nekik. Engedd meg nekem nagyr, hogy próbára tegyem. Akkor aztán meggyőződhetsz, lehet-e bízni a legnemesebb, a legjobb emberben is.

Az Ur: Látni szeretném!

Sátán: Áll az alku! Bejelenthetem, hogy nem lesz nehéz dögöm.

Az Ur: Milyen eszközökkel akarod megdolgozni?

Sátán: Hűséges szolgádat, Hűbót kínzásokkal tették próbára, de egy mai zsidót nem lehet kínokkal elrettenteni. A tudós Faust doktor eladta nekem lelkét a két év pillanatáért. Zsidó ember nem fizeti meg drágán az örömeit. Mindenható Nagyr, pénzzel, csengő arannyal.

Az Ur: Azt hiszed, e jóságos, jámbor, komoly és Tórámban elmélyült zsidó életében valaha is szerepe lehet a pénznek?

Sátán: Emberek, akik szabadság, hír név és hatalom fölött rendelkeznek, mindent fölládoznak a pénz kedvéért. Én azt hiszem, ez a zsidó ember is meg fog szédülni az aranyzsák láttára. És akkor meglátod, mivé válik a jámborsága, a jósága, a becsülete, a tiszta családi élete, a barátsága és mindaz az erőny, amire te, Nagyr, olyan büszke vagy.

Az Ur: Eredj és környékezd meg!

Sátán: Tudom, zsidók között nem könnyű jó üzletet csinálni, mégis ez előző bolt lesz (ujjain számolgat). Jámborság? Öreg, beidegződött tulajdonság! Ezért jobb árat kell adnom. Jóság? Ez az erényük addig tart, amíg nem vőlük bölcseseknek magukat. Mielőtt megokosodnak, vége a jóságnak. He, he he! Ki tesz jót másokkal? A bolond ember! Családi élet? Hazugság, amit lefödnek a jámborság kendőjével. Törvényekre támasztott rabszolgaság! Paráznaság a tisztesség álarcá alatt! Ez az erényüket garas nélkül meg tudnám vásárolni, csak szólni kellene anokacsémnek, a szenvedély ördögének, hogy kicsit segítsen. Becsület? Nos, ha a tisztesség jövedelmez neki, akkor meg kell majd fizetni a becsületességét. Lesz egy kis heccünk Nagyr! Tudom, az égbeliek tréfáját drágán fizetik meg a földiek. De megérdemlik. Ha az ember alattvaló akar lenni, (a trónusra mutat) akkor tőrjön, szenvedjen és viselje a fájdalomokat. (Sófár hangja).

Az Ur: Örökkévalóság és harmonia az egekben és minden világok fölött, a fölfoghatatlan térben és a végtelen időkben. (A glória eltűnik).

Öreg angyalkórus: Ó az, ki volt, ő az, ki vagyon, ő az, ki léssen!

Fiatál angyalkórus: Minden halandó, minden mulandó! Csak az élet él örökké, az élet él örökké! Halandó aki

Árban, újdonságokban, minőségben utolérhetetlen az „IDEAL” nőikalapszalona. C. Reg. Ferd. 3. Az IDEAL nőikalap formái, alakítások, szalma átvarrások 48 óra alatt a legújabb divat szerint, gyári árban készülnek. Eredeti Banco és Panama modellek.

Gratis Minden halapvevő hellemes ajándékban részesül.

akar, de örökkévaló az akarat.
Öreg angyalkórus: Örök az igazság, örök és egyetlen. Csak az igazság jó, csak az igazság szép!
(Függöny)

Első felvonás.

(Tágas, szegényesen berendezett szoba, uccára nyíló két ablakkal. Az egyik ablak üvege el van törve és újságpapírral van beragasztva. A szoba közepén nagy fehér asztal, pergamentekkel, bibliával, egy öreg aranyhímzésű frigszekrényfüggönyvel. Az asztalon lámpa ég, nagy fából való tintatartó, mellette néhány lúdtollból készült íróeszköz. Oldalt még egy asztal fedve fehér kendővel. Az ajtó mellett kályha. Az egyik ablak mellett egy sorban öt viaszgyertya ég. Az ágy, amely a kályha és a fal között áll, piros takaróval van lefedve. A falon fekete zacskóban hegedű csüng.)

Pesze: (vattával van körülesavarva az arca. Burgonyát hámoz a kályha mellett. Leizer Badehen és Freide a channagyertyák mellett ülnek. Leizer egy nagy lúdszárnyból tollakat tépeget és ollóval hegyesre formálja. Cipe számfolyon áll és cipőt igazgatja.) No, Cipele, isten tartson meg, mit csinálsz a cipőddel?

Cipe: Mindjárt, nénikém. Csak hely rehozom egy kis fonállal a cipőmet. Az uccán egyre belevaszkodott a hó és nem tudtam kizavarni. Aztán felolvadt és egyre locs-pocs, locs-pocs. Hahaha! Ez az! Ha isten is úgy akarja, akkor az ember önzívzet kap a boeskorába. Hahaha!

Pesze: Sokkal nagyobb baj ennél az hogy reb Cheszel és Dobe és Motele a fiuk, ide fognak jönni egy kis channuka-ünnepre. És nagy baj, mert istenem nem tudom, mit csinálnak a fogaimmal!

Cipe: Ez aztán igazi szegényemberek hálya lesz, hahaha! Csipp-csuppos cipőkkel és feldagadt nagyképpel.

Leizer: Vices emberek! De én is azt tartom, hogy egy vidám koldus többet ér két fölösleges gazdagnál. Hehehe!

(Folyt. köv.)

Utazó urak! Hotel Park
(vis a vis gara Satu Mare)
Restaurant Katz (házi konyha, gyors és figyelmes ki szolgálás. Garantiált tiszta szobák kaphatók)

„OLLA” GUM...?
aját orvosa mondja, hogy egyedül csak „OLLA” amegbizható óvszer. Ne fogadjon el mászatokat.

Mindenki vehet rádiót!
Hiteles egyéneknek kedvező részletfizetés. Készleteinket bárki kivétel nélkül kipróbálhat. Alkatrészek a legjobb minőségben megtehető árak. Üradszámítás arank iránt.
ELECTRICA
Cluj, Piața Unirii 28. sz. — Központi szálló épülete.
Telefon: 6-10.